

MELDPUNT VOOR EEN EERLIJKE CONCURRENTIE

Jaarverslag
2020

INHOUD

Voorwoord	4
Inleiding: COVID-19 en functionaliteiten van het Meldpunt	6
Nieuw formulier: maatregelen coronavirus.....	7
Rol van het Meldpunt in de uitbouw van strategie en beleid	8
Het Meldpunt binnen de SIOD.....	10
Opzet.....	12
Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers	13
Meldingen door professionele gebruikers	14
Aangesloten professionele gebruikers.....	14
Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers	15
Ontvangen meldingen door burgers en ondernemingen	16
Meldingen door burgers en ondernemingen	16
Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen	20
Aantal verzendingen aan de diverse inspectiediensten.....	25
Weergave ontvangen en weerhouden meldingen per trimester.....	28
Feedback door de inspectiediensten	30
Registratie van de (financiële) resultaten	30
Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	31
Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)	32
Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)	33
Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)	34
Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)	35
Tax Audit & Compliance Management (TACM) van de FOD Financiën	35
Globaal overzicht financiële resultaten 2020	36
Globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020.....	37
Directie van de Administratieve Geldboeten	38
De administratieve geldboete	38
Procedure	38
Sanctieniveaus en bedragen.....	39
Resultaten TSW en RSZ	40
Verdere evolutie	42
Ontwikkeling backoffice systeem gestart in 2021	42
Optimalisatie gegevensuitwisseling met het SIOD kenniscentrum	42

VOORWOORD

Niets of niemand ontsnapt aan de enorme impact van corona in 2020. Ook in de werking en het jaarverslag van het Meldpunt voor Eerlijke Concurrentie laat de gezondheidscrisis duidelijke sporen na. In de periode van 1 april 2020 tot en met 31 december 2020 heeft het Meldpunt maar liefst 2.023 covid-meldingen ontvangen. Dat resulteerde in een recordaantal van 9.330 ontvangen meldingen in totaal, 1263 meer dan het gemiddelde van de vorige 3 jaren.

Het meldpunt reageerde fluks op de uitbraak van de pandemie en maakte in maart onmiddellijk werk van een extra meldingsformulier met drie luiken: welzijn op het werk (1.277 meldingen), inbreuken tijdelijke werkloosheid (564 meldingen) en sluiting van niet-essentiële diensten (460 meldingen).

De inspectiediensten organiseerden zich om – bovenop hun kerntaken – prioritair te controleren op de naleving van de coronamaatregelen. Het meldpunt vormde zo een nuttige aanvulling in de controlestrategie in tijden van pandemie. De inspectie heeft, zonder enige overdrijving, heldenwerk verricht in het belang van de gezondheid van ons allemaal.

Gezien de grote impact op de gezondheid, werd aan meer dan 90% van de COVID-meldingen gevolg gegeven. De inspectiediensten volgden zo 77% van het totaal aantal meldingen op in 2020. Dat is 13% meer dan het gemiddelde van de vorige 3 jaren (64%).

Dat het openbare leven en de economie op verschillende momenten gedurende het jaar in lockdown gingen, heeft een weerslag op de cijfers. Het aantal meldingen rond sociale dumping liep sterk terug ten opzichte van de voorgaande 3 jaren (min 40%), net als meldingen rond loon- en arbeidswetgeving (min 36%) en kinderbijslagfraude (min 30%).

Het aantal meldingen rond domiciliefraude en zwartwerk en sluikwerk kenden een veel kleinere daling. Het is duidelijk de burger zijn weg naar het meldpunt blijft vinden.

Ook 2021 wordt een bijzonder jaar. De meerwaarde van het meldpunt om eerlijke concurrentie te garanderen en de strijd tegen het virus te winnen staat buiten kijf.

Pierre-Yves Dermagne

Vice-eersteminister en minister van Economie en Werk

Frank Vandenbroucke

Vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

David Clarinval

Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

01 INLEIDING: COVID-19 EN FUNCTIONALITEITEN VAN HET MELDPUNT

De COVID19 -crisis heeft een ongeken- de impact gehad op de werking van de SIOD en de sociale inspectiediensten en hun opdrachten. Het volledige rapport COVID-19 is beschikbaar op de website van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)¹.

De activiteiten van alle inspectiediensten worden beïnvloed door de maatregelen die zijn genomen ter bestrijding van de COVID19-pandemie.

Dit betekent niet dat er geen controles in het kader van de bestrijding van sociale fraude en zwartwerk meer worden verricht, maar dat de taken van de inspectiediensten zijn aangepast aan de crisissituatie:

- ◆ De sociale inspectiediensten zijn gekwalificeerd als essentiële diensten (bijlage bij het MB van 23/03/2020) en werden gemobiliseerd om het sociaaleconomische aspect van de crisis te controleren.
- ◆ Zij dienden hun activiteiten voort te zetten, met inbegrip van controles op het terrein. Daartoe werden de prioriteiten bijgesteld naargelang de sociale situatie en de daarmee samenhangende behoeften.

- ◆ De beschikbaarheid van inspecteurs in verband met hun kerntaken nam af en de crisistaken zijn een prioriteit geworden.

Bovendien werden er in de loop van 2020 ook bijkomende accenten gelegd op bepaalde maatregelen. Zo werd de controle op de invoering van het verplicht telewerk in de ondernemingen en voor de functies die zich daartoe lenen vanaf december 2020 sterk opgedreven en blijven deze controles ook in 2021 behoren tot de prioriteiten van de sociale inspectiediensten, waarbij het controlebeleid ook voor dit aspect verlegd wordt van het eerder coachend en preventief beleid naar een repressief beleid.

De (financiële) resultaten in dit jaarverslag wijken bijgevolg af van de voorgaande jaren.

¹ <https://www.siod.belgie.be/nl/publicaties/rapport-covid-19>

Nieuw formulier: maatregelen coronavirus

Kort na de start van de eerste lockdown op 18 maart 2020 werd, in samenwerking met de betrokken inspectiediensten, gestart met de creatie van een nieuw digitaal formulier rond mogelijke inbreuken tegen de genomen maatregelen. De focus ligt bij de bescherming van de werknemers. Inbreuken door burgers worden naar de Politie doorverwezen.

Dit formulier werd op 1 april gelanceerd en omvat drie luiken: “welzijn op het werk”, “inbreuken tijdelijke werkloosheid” en “sluiting van niet-essentiële diensten”.

Binnen het eerste luik “welzijn op het werk” is de vraagstelling gericht op de verplichte preventiemaatregelen, waaronder het verplicht telewerk, het verschaffen van informatie door de werkgever, maatregelen op de werkvloer (sanitaire voorzieningen, afstand, verluchting, besmetting via gemeenschappelijke materialen) en voorzieningen in het gemeenschappelijk vervoer (afstand, ontsmetting en reiniging van de voertuigen).

Het tweede luik “inbreuken tijdelijke werkloosheid” peilt naar het respecteren van de procedure rond tijdelijke werkloosheid, meer bepaald het retroactief aanvragen van tijdelijke werkloosheid wanneer de

werknemer ziek is geworden, het vervangen van de tijdelijk werkloze werknemer door een derde en het verder uitvoeren van opdrachten voor de werkgever tijdens de periode van tijdelijke werkloosheid.

Het laatste luik “sluiting van niet-essentiële diensten” richt zich op de sluiting van de Horecasector en de sluiting van niet-essentiële handelszaken, winkels en/of diensten (tijdens de periodes waarin dit van toepassing was).

In samenspraak met de bevoegde diensten worden deze meldingen verzonden naar het Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW), de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), het Toezicht op de Sociale Wetten (TSW), het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ), de FOD Economie en de Politie.

In de periode van 1 april 2020 tot en met 31 december 2020 heeft het Meldpunt 2.023 COVID-meldingen ontvangen (zie infra voor meer details).

Dit toont aan dat het Meldpunt op korte termijn en ad hoc op crisissen kan reageren.

Rol van het Meldpunt in de uitbouw van strategie en beleid

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie (MEC) kadert in de maatregelen van goed bestuur door ervoor te zorgen dat iedereen (burgers, ondernemingen, werknemers- en werkgeversorganisaties, OCMW's, Steden|Gemeenten, etc.) op een duidelijke en eenvoudige wijze via een centraal online meldpunt aangifte van sociale fraude kan verrichten.

Het MEC professionaliseert de versnipperde instroom van meldingen, door ze te centraliseren, te verrijken en bovendien tot een meer uniforme en meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring te komen.

Binnen de SIOD werkt het Meldpunt nauw samen met het kenniscentrum.

Het kenniscentrum staat voor een evidence-based strategie voor het aanpakken van de illegale arbeid en sociale fraude.

Dit omvat, onder andere, het verzamelen van kennis omtrent sociale fraude, maar ook het ontwikkelen van preventie-, detectie- en controletools om de werking van de sociale inspectiediensten verder te optimaliseren. Belangrijk daarbij zijn de fraudefenomeenfiches, methodologieën, guidelines, checklists, gemeenschappelijke vorming voor sociaal inspecteurs, etc.

De instroom van meldingen toont nieuwe trends en constructies in sociaalrechtelijke inbreuken aan, hetgeen aan het kenniscentrum wordt gerapporteerd en kan leiden tot een verdere (wetenschappelijk) onderbouwde ondersteuning van de inspectiediensten.

Daarnaast heeft de SIOD diverse Plannen voor een Eerlijke Concurrentie (PEC) en partnerschapsovereenkomsten (PA) met diverse sectoren (o.a. bouwsector, transportsector, schoonmaaksector, groene sectoren, etc²) afgesloten.

In een PEC verklaren de partijen zich akkoord met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen. In een partnerschapsovereenkomst verbinden de sociale partners en de Belgische overheid (administraties en beleid) er zich toe om de samenwerking verder te ontwikkelen en dit via een gemeenschappelijke strategie en met respect voor de wetgeving, rechtszekerheid en eerlijke concurrentie.

Via meldingen, afkomstig van deze professionele gebruikers, komen tekortkomingen qua wetgeving, beleid en methodologieën naar boven, die anders makkelijker onder de oppervlakte blijven.

De vlotte communicatie tussen de SIOD en de beleidscellen van de diverse kabinetten faciliteert de aanpak van deze pertinente problemen. Zo werden bijvoorbeeld in het kader van de verhuissector elementen aangereikt aan het beleid voor eventueel verder gevolg.

Verder treedt het Meldpunt ook op als Single Point of Contact voor de uitwisseling van gegevens (bv. lijsten publieke werven in het kader van het protocol SIOD en Facilitair Bedrijf) tussen de SIOD en de diverse sociale inspectiediensten. Voor de inspectiediensten zelf vormen de meldingen een instrument voor de coördinatie van hun acties op het terrein, al dan niet in binnen de werking van de arrondissementscellen.

Dit alles, inclusief de snelle reactie op de COVID-crisis, wijst op de meerwaarde van het Meldpunt als tool binnen de strijd tegen de sociale fraude en de strategische uitbouw van het beleid en controlemethodologieën.

Het Meldpunt binnen de SIOD

De COVID-crisis heeft herhaaldelijk geleid tot het sluiten van (bepaalde) niet-essentiële sectoren. In het bijzonder werd binnen de schoonheidssector (schoonheidssalons en nagelstudio's) een aanzienlijke toename van het aantal meldingen vastgesteld. In 2019 ontving het Meldpunt 157 meldingen (104 m.bt. schoonheidssalons en 53 m.b.t. nagelstudio's). In 2020 ontving het Meldpunt ruim 307 meldingen (151 m.b.t. schoonheidssalons en 156 m.b.t. nagelstudio's), wat een quasi verdubbeling inhoudt.

Naast de illegale arbeid binnen de sector, werd een aanzienlijke verschuiving (+ 43%) richting het leveren van deze diensten bij particulieren aan huis vastgesteld. Naast mogelijke inbreuken tegen de huidige preventiemaatregelen, vormt dit eveneens een oneerlijke concurrentie naar de sector als een geheel toe.

De SIOD heeft met betrekking tot de nagelstudio's eveneens een fraudefenomeen opgesteld.

De verhuissector staat jaarlijks in voor het merendeel aan meldingen door de professionele partners (2018 = 22 meldingen, 2019 = 29, 2020 = 29). Daarbij treedt de problematiek omtrent de dagcontracten en het gebruik van de P- en S-kaarten naar voren. Voor de coördinatie van een concrete aanpak werden diverse vergaderingen met de Belgische Kamer der Verhuizers georganiseerd

Bovenstaande voorbeelden vormen - ondermeer, maar niet uitsluitend - een input voor het invoeren van actiepunten 27 in het SIOD-actieplan 2021: "analyse & verbeteringsvoorstellen van de wetgeving en reglementering om de aanpak van de sociale fraude verder te verbeteren en het werk van de sociale inspectiediensten te vereenvoudigen". Informatie in meldingen toont hiaten in de wetgeving aan, met mogelijkheden tot vereenvoudiging van bepaalde wetten, eenvoudigere procedures en processen. Daarnaast kunnen de meldingen een bron aan informatie vormen voor actiepunten 19: "controle op flexibele arbeid", meer bepaald meldingen rond uitzendarbeid, het systeem van flexijobs binnen de HORECA en sectoren met een hoge prevalentie van contracten van korte duur, zoals in de verhuissector.

Ook binnen het SIOD Actieplan 2020 droeg het Meldpunt bij tot de realisatie van doelstellingen, namelijk tot de strijd tegen de niet-aangegeven arbeid bij zelfstandigen (actiepunten 14) en de gezamenlijke en gerichte Europese aanpak van sociale fraude en sociale dumping (operationele doelstelling 5.1). Voor wat betreft Actiepunten 14 werden in 2019 481 meldingen aan het RSVZ overgemaakt tegenover 1.087 in 2020. Bij de ad hoc realisatie van het formulier omtrent de coronamaatregelen was er overleg met het RSVZ voor het overmaken van meldingen omtrent het overbruggingsrecht voor zelfstandigen. Niet minder dan 356 meldingen werden in kader

van de COVID-maatregelen naar het RSVZ doorgestuurd.

Met betrekking tot de operationele doelstelling 5.1 'Sociale dumping' van het actieplan 2020 werden sedert de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 reeds 1.510 meldingen sociale dumping ontvangen. In 2020 waren er dat 184, wat een daling inhoudt tegenover de 260 meldingen

sociale dumping in 2019. Dit grotendeels ten gevolge van de COVID-crisis, waarbij bepaalde sectoren lange tijd verplicht dienden te sluiten en de maatregelen omtrent het reizen. Het aantal meldingen weerspiegelt niet de omvang van het probleem: een melding kan betrekking hebben tot verschillende (onder)aannemers met meerdere tewerkgestelde personen (zelfstandigen/werknemers).

Opzet

De ontvangen meldingen worden zo snel als mogelijk door de sociaal inspecteurs geanalyseerd, administratief verrijkt en – gelet op het onderwerp – doorgestuurd naar de bevoegde inspectiedienst(en) of arrondissementscellen. Deze arrondissementscellen voeren met twee of meerdere bevoegde diensten gelijktijdig de controle uit.

Het MEC:

- ◆ Aanvaardt **geen anonieme meldingen**. De identiteit van de indiener wordt wettelijk beschermd via het Sociaal Strafwetboek (artikelen 58 en 59). Wanneer sociaal inspecteurs een controle uitvoeren op basis van een klacht of aangifte, mogen zij nooit de naam van de indiener ervan bekend maken, noch vermelden dat het onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van een melding. Deze geheimhoudingsplicht geldt eveneens voor de rechtbanken. Meldingen die naar diensten, buiten de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek, worden doorgestuurd, zijn geanonimiseerd. Dit laatste houdt in dat de identiteit van de klager volledig wordt verwijderd, alsook elke mogelijke referentie naar de klager in het relaas van de melding.
- ◆ Is **gebruiksvriendelijk en laagdrempelig**. Door het gebruik van gerichte open en gesloten vragen met eenvoudig taalgebruik wordt de melder ertoe aangezet om beknopte en nuttige informatie mee te delen. Het MEC is beschikbaar in het Nederlands, Frans, Duits en Engels.
- ◆ Is **veilig**. Het MEC is volledig geïntegreerd binnen de Portalsite Sociale Zekerheid en de meldingen worden via een beveiligde verbinding naar het backoffice verstuurd. De online applicatie is geen databank en bevat geen opgeslagen meldingen.
- ◆ Biedt een **beveiligde toegang voor professionele gebruikers**. Dit zijn o.a. werknemers-en werkgeversorganisaties, OCMW's, Steden|Gemeenten, Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), Buitenlandse Zaken en andere overheidsdiensten. Dit type van meldingen betreft doorgaans ernstige sociale fraude en wordt prioritair opgevolgd.

Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers

Het MEC biedt op dit ogenblik onderstaande formulieren aan:

- ◆ **Maatregelen coronavirus:** meldingen omtrent het respecteren van de verplichte preventie maatregelen op het werk, inbreuken rond de tijdelijke werkloosheid en de sluiting van niet-essentiële diensten (afhankelijk van de beslissingen van de regering).
- ◆ **Sociale dumping:** detachingsfraude waarbij een buitenlandse onderneming de Belgische markt verstoort door haar personeel onder het in België geldende minimumloon uit te betalen en/of de arbeidsduurregels niet te respecteren. Daarnaast kan de buitenlandse onderneming eveneens niet in regel zijn met het vervullen van de socialezekerheidsbijdragen in België of in het land van oorsprong. Voor professionele gebruikers werd een meer diepgaand formulier sociale dumping gecreëerd, gezien hun ervaring met de materie.
- ◆ **Inbreuken loon- en arbeidswetgeving:** meldingen van werknemers tegen de (Belgische) werkgever bij onregelmatigheden inzake het uitbetalen van loon, premies en vergoedingen, overuren en/of het vakantiegeld, het verplicht presteren buiten de normale arbeidstijden om, etc.
- ◆ **Zwart- en sluiwerk:** meldingen met betrekking tot personen, al dan niet in het genot van een uitkering, die ofwel voor rekening van een werkgever (zwartwerk) of voor eigen rekening (sluiwerk) niet- of deels aangegeven prestaties verrichten.
- ◆ **Domiciliefraude:** meldingen inzake personen, in het genot van een uitkering, die een samenwoont met een derde of een (definitieve) verhuizing (naar het buitenland) niet aan hun uitbetalingsinstelling hebben gemeld.
- ◆ **Kinderbijslag:** meldingen inzake mogelijke inbreuken tegen de kinderbijslag, bijvoorbeeld niet-correct aangegeven gezinssituaties.
- ◆ **Bulk-formulier:** formulier uniek voor de professionele gebruikers om meerdere meldingen, met betrekking tot sociale dumping en zwartwerk, gelijktijdig in te dienen.

02 MELDINGEN DOOR PROFESSIONELE GEBRUIKERS

Sinds 1 december 2016 beschikt het MEC over een exclusieve, beveiligde toegang voor werknemers- en werkgeversorganisaties, die met de SIOD en de sociale inspectiediensten een Plan voor Eerlijke Concurrentie (PEC) of samenwerkingsakkoord hebben afgesloten.

In een PEC verklaren de partijen zich akkoord met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen. In een samenwerkingsakkoord verbinden de sociale partners en de Belgische overheid er zich toe om de samenwerking verder te ontwikkelen en dit via een gemeenschappelijke strategie en met respect voor de wetgeving, rechtszekerheid en eerlijke concurrentie.

Deze beveiligde toegang werd op 1 juni 2017 uitgebreid naar alle OCMW's en Steden|Gemeenten. Voor de Steden|Gemeenten springen vooral de openbare aanbestedingen in het oog in de strijd tegen de sociale dumping, dit in het kader van de Wet op de Overheidsopdrachten. Voor wat betreft de OCMW's wordt vermoedelijke fraude gemeld na goedkeuring door de organen van het bewuste OCMW. De vaststellingen, vervolgingen en beslissingen inzake de toekenning of de schorsing/terugvordering van het leefloon behoren tot de exclusieve bevoegdheid van het OCMW en gebeuren niet via het MEC.

Aangesloten professionele gebruikers

Op dit ogenblik zijn 91 gebruikers bij de werknemers- en werkgeversorganisaties uit onderstaande sectoren geregistreerd:

- ◆ Bouwsector
- ◆ Elektrotechnische sector
- ◆ Transportsector
- ◆ Taxi's
- ◆ Vleeswerkende industrie
- ◆ Verhuissector
- ◆ Groene sectoren
- ◆ Schoonmaaksector
- ◆ Bewakingssector
- ◆ Metaalsector
- ◆ Carwashes
- ◆ Begrafenisondernemingen
- ◆ Interprofessionele organisaties
- ◆ Overheidsdiensten

In het geval van de OCMW's en Steden|Gemeenten hebben deze via hun lokale en co-lokale beheerders sowieso toegang tot het beveiligd deel van het MEC op basis van hun statuut. Via hun interne raden werden bijkomend gebruikers gemandateerd, meer bepaald:

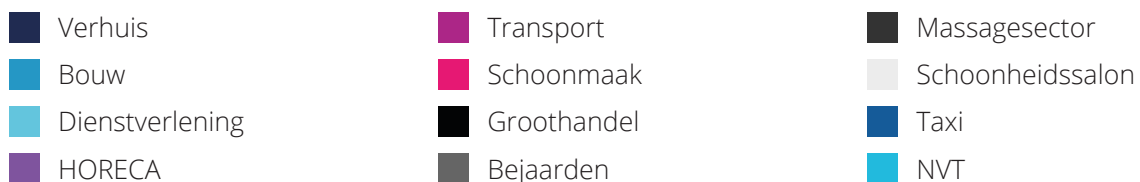
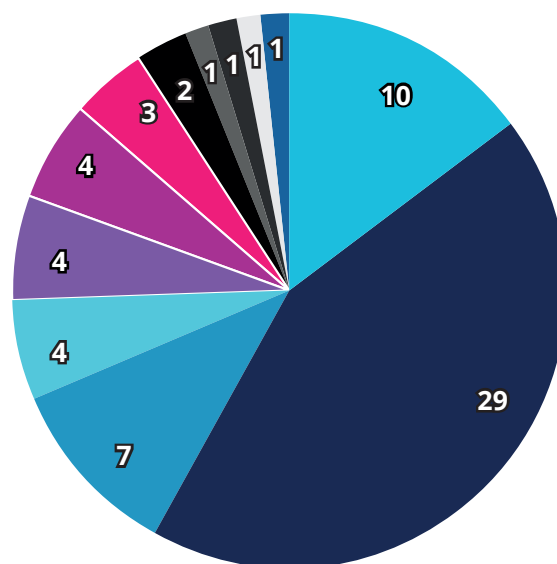
- ◆ 162 OCMW met 333 gebruikers aangeduid
- ◆ 132 Steden|Gemeenten hebben bijkomstig 284 gebruikers aangeduid

Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers

Meldingen door professionele gebruikers worden door het MEC prioritair behandeld en de resultaten van de controles worden geanonimiseerd en in hun totaliteit per sector tijdens de protocolvergaderingen met de partners toegelicht.

Voor de periode van 1 januari tot en met 31 december 2020 werden er via de professionele gebruikers in totaal 67 meldingen ontvangen. Eén enkele melding kan uit meerdere dossiers bestaan en deze handelen in het algemeen over de zwaardere sociale fraude. De voorkomende sectoren zijn:

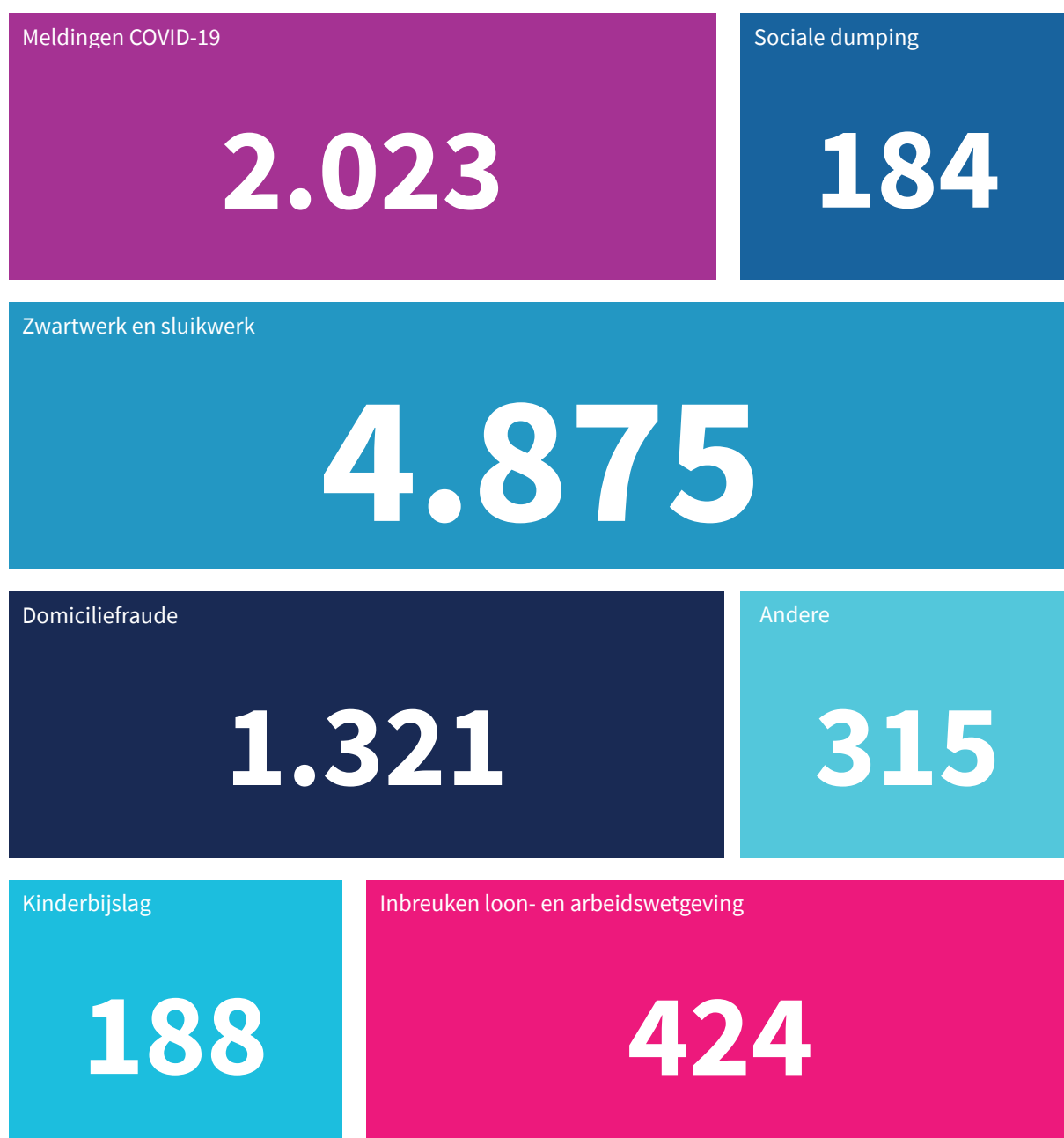
- ◆ Verhuissector: 29
- ◆ Bouwsector: 7
- ◆ Dienstverlening: 4
- ◆ HORECA: 4
- ◆ Transport: 4
- ◆ Schoonmaaksector: 3
- ◆ Groothandel: 2
- ◆ Bejaardentehuis: 1
- ◆ Massagesector: 1
- ◆ Schoonheidssalons: 1
- ◆ Taxi's: 1
- ◆ Niet van toepassing: 10

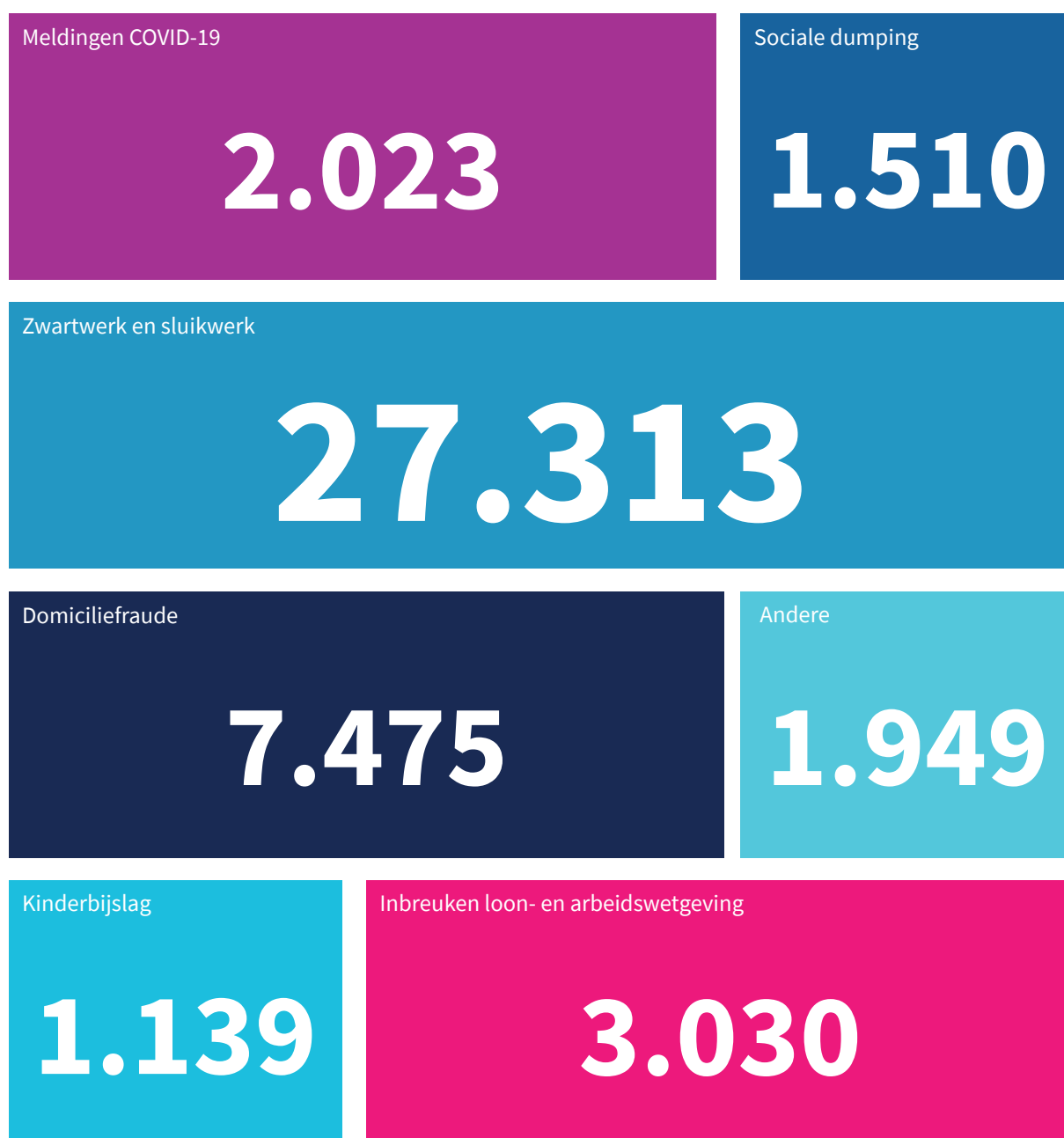
03 ONTVANGEN MELDINGEN DOOR BURGERS EN ONDERNEMINGEN

Meldingen door burgers en ondernemingen

Van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 werden in totaal 9.330 meldingen ontvangen, waaronder:

Sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020 werden in totaal 44.439 meldingen ingediend:

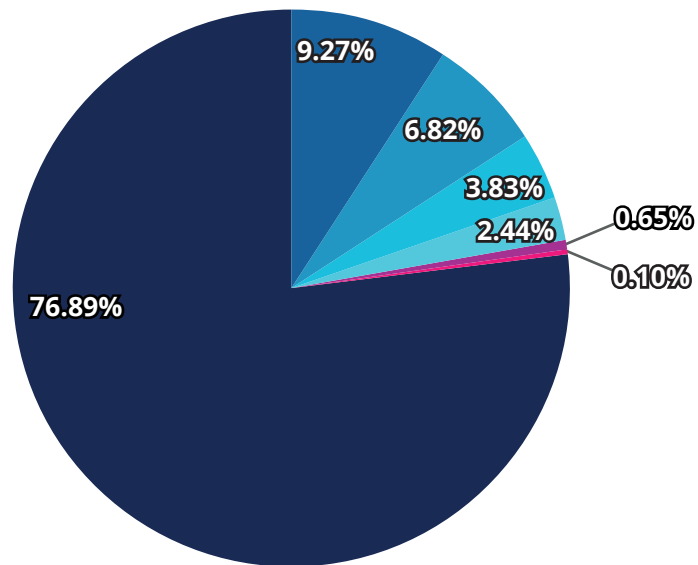
Van de 9.330 meldingen, ontvangen in 2020, werden door de sociaal inspecteurs van het MEC in eerste instantie 2.156 meldingen (23,11 %) niet weerhouden.

Dit ligt beduidend lager dan tijdens de voorgaande jaren en is te wijten aan het hoge aantal COVID-meldingen en de impact ervan op de werknemers en werkgevers. Specifiek voor de COVID-meldingen werden slechts 192 van de 2.023 meldingen (9,49%) niet weerhouden.

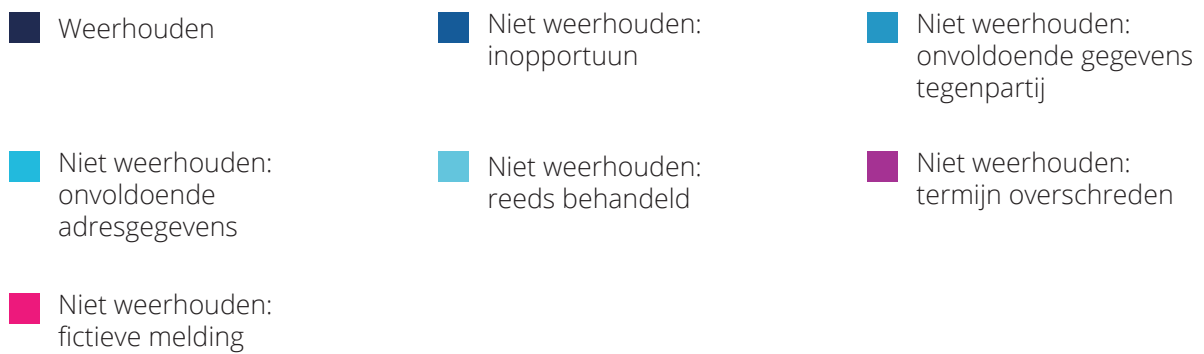
De redenen voor het niet weerhouden zijn:

- ◆ **Inopportuun: 865 (40,12%):** Op basis van de beschikbare gegevens uit de databanken kon geen inbreuk worden vastgesteld (bv: de samenwoning was al correct aangegeven, de tewerkstelling was aangegeven aan de RSZ, de zelfstandige was aangesloten bij een sociale verzekeringskas, de betrokken persoon geniet geen uitkering meer), een controle ter plaatse is technisch niet mogelijk, de inspecteur van het MEC acht een controle niet gunstig op basis van de beschikbare elementen. Het is ook mogelijk dat de betrokkene de melding intrekt.
- ◆ **Onvoldoende gegevens tegenpartij: 636 (29,50%):** Algemeen onduidelijke meldingen met een gebrek aan elementen om een dossier op te starten, bijvoorbeeld: persoon X werkt in het zwart, maar deze persoon kan aan de hand van de meegedeelde informatie niet worden geïdentificeerd (geen geboortedatum en teveel resultaten in het rijksregister), de melding bevat enkel een commerciële benaming dewelke niet in de databanken geregistreerd is.
- ◆ **Onvoldoende adresgegevens: 357 (16,56%):** Het ontbreken van een concreet adres (of tijdstip) waar bv. de zwart- of sluikwerker kan worden aangetroffen tijdens het uitoefenen van zijn werkzaamheden.
- ◆ **Reeds behandeld: 228 (10,58%):** Meldingen die op een eerder tijdstip door dezelfde of andere melders tegen dezelfde tegenpartij werden ingediend.
- ◆ **Termijn overschreden: 61 (2,83%):** Eenmalige en niet-terugkerende activiteiten, die in het verleden hebben plaatsgevonden, waardoor een vaststelling op het terrein niet langer mogelijk is (bv. een evenement, tewerkstelling op een bepaalde feestdag).
- ◆ **Fictieve melding: 9 (0,42%):** meldingen waarbij de identiteit van de klager niet overeenstemt met de gegevens in het Rijksregister, fictieve identiteit of lasterlijke inhoud.

Gevolg MEC

Grafiek: percentages inclusief weerhouden meldingen

Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen

Deze resultaten zijn gebaseerd op het totaal aantal ontvangen meldingen door burgers en ondernemingen, vóór de analyse door de sociaal inspecteurs van het MEC en bevatten aldus het geheel aan weerhouden en niet-weerhouden meldingen. Dit is indicatief, gezien de sector pas na de controle op het terrein met zekerheid kan worden bepaald.

Sectoren totaal (inclusief COVID-meldingen)

- ◆ **Bouwsector (1.251):** de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan in de opbouw, verbouwing, afwerking, onderhoud, herstelling of sloping van bouwwerken, de ondernemingen die zich bezighouden met de fabricage en tevens het plaatsen van alle houten voorwerpen en producten, die door bestemming onroerend worden, of enkel en alleen met het plaatsen ervan. Tot de bevoegdheid van het paritair comité behoren eveneens, de ondernemingen, met name de natuurlijke personen of de rechtspersonen, of de particulieren, die normaal geen activiteiten in de bouwsector uitoefenen maar occasioneel toch bouwwerken in eigen beheer uitvoeren met daartoe speciaal in dienst genomen werklieden uit de bouwsector en met de bedoeling het gebouwde geheel of gedeeltelijk te verkopen.
- ◆ **HORECA (1.022):** hotels, restaurants en cafés, bepaalde evenementen (zoals het HORECA-gedeelte van festivals, fuiven).
- ◆ **Kleinhandel (727):** kleinhandel met uitzondering van handel in voedingswaren, verkoop aan particuliere eindgebruiker.
- ◆ **Kappers (318):** kapperssalons voor heren, kapperssalons voor dames en gemengde salons.
- ◆ **Garagebedrijven (284):** de garageondernemingen waar al dan niet bijkomstig reparaties van koetswerk, ongeacht het materieel worden verricht.
- ◆ **Dienstverlening (273):** commerciële en niet commerciële diensten, zoals adviesbureaus, verhuur & lease, notaris, verzekeringen, arts, boekhouding, ICT, maar ook ziekenhuizen, sociaal werk en cultuur.
- ◆ **Schoonmaaksector (249):** alle activiteiten die tot finaliteit hebben schoon te maken, en waarbij geen herstellingsarbeid wordt verricht en/of stukken worden vervangen.

- ◆ **Transportsector (219):** alle ondernemingen voor wegvervoer voor rekening van derden; de autobussen en autocars met uitzondering van stadsautobussen; de taxi's en elk ander vervoer zowel met paarden als met motorrijtuigen voor rekening van derden.
- ◆ **Groothandel (218):** verkoop aan andere handelaars, aan professionele eindgebruikers zoals beroepslui, ziekenhuizen, scholen, bedrijven.
- ◆ **Nagelstudio (156):** het aanbieden van manicure diensten (aanbrengen en verwijderen van nagellak, aanbrengen van kunstnagels, decoratie)
- ◆ **Schoonheidssalon (151):** inrichtingen voor hand- en voetverzorging, schoonheidsinstituten, de sauna's, de fitnesscentra, de afslankcentra.
- ◆ **Groene sectoren (145):** de eigenlijke landbouwondernemingen met inbegrip van de fokkerij, de pluimveeteelt, de bijenteelt, de visteelt; het onderhouden en verzorgen van paarden, het verhuren van paardenboxen, stallingen en het onderhoud ervan, het geven van instructies in verband met paardrijden; groententeelt, fruitteelt, bloemen- en sierplantenteelt, boomkwekerijen, boswerken van allerlei aard in bossen en wouden
De land- (o.a. eigenlijke landbouw, fokkerij, pluimveeteelt, bijenteelt) en tuinbouwondernemingen (o.a. groenten- en fruitteelt, bloemen- en sierplantenteelt).
- ◆ **Bakkerijen (100):** industriële broodbakkerijen en kleinbakkerijen, kleinbanketbakkerij, consumptiesalons bij een kleinbanketbakkerij.
- ◆ **Prostitutie (59):** instellingen waar betaalde seks wordt aangeboden, zoals massagesalons en bars, escortservices, etc.
- ◆ **Slagerijen (57):** handel en verwerking van: vleesconserven, worsten, gezouten vlees, gerookt vlees, vleesderivaten.
- ◆ **Taxisector (49):** de ondernemingen voor het personenvervoer met taxi's.
- ◆ **Verhuissector (43):** ondernemingen die voor rekening van derden verhuisactiviteiten uitoefenen, waaronder wordt verstaan elke verplaatsing van goederen andere dan handelsgoederen die bestemd zijn of gebruikt worden voor meubilering, inrichting of uitrusting van private of professionele ruimten.
- ◆ **Carwash (23):** de uitbating van een manuele of automatische wasinrichting voor voertuigen.

- ◆ **Bejaardentehuis (16):** de inrichtingen en diensten die geneeskundige, profylactische of hygiënische verzorging verlenen; de medische of sanitaire inrichtingen en diensten; de inrichtingen die sociale, psychische of fysieke gezondheidszorg verlenen.
- ◆ **Gehandicapteninstelling (5):** de inrichtingen en diensten met internaat- of semi-internaatstelsel voor minderjarigen en/of voor gehandicapte volwassenen; de diensten voor plaatsing in gezinnen; de diensten die gezinsvervangende tehuizen organiseren; de diensten die, hetzij in het kader van de bijzondere jeugdbijstand, hetzij in het kader van de gehandicaptenzorg, een ambulante hulp en begeleiding bieden, zowel van collectieve als van individuele aard, in het eigen milieu of in een open dienst;
- ◆ **Onderwijs (3):** een inrichting voor kleuter-, lager, secundair of hoger niet-universitair onderwijs, universiteiten en hogescholen (met inbegrip van het CLB), centra voor volwassenonderwijs, tweedekansonderwijs, etc.
- ◆ **Slachthuizen (3):** werkhuizen voor het uitsnijden van vlees, vetsmelterijen, darmfabrieken, bewerken en behandelen van rauwe en droge darmen, sorteren en plakken inbegrepen, slachthuizen, pluimveeslachterijen, ...
- ◆ **Andere (2.279):** Meldingen waarvan de sector niet kon worden bepaald, sectoren die momenteel nog niet apart worden geregistreerd. Naar de toekomst toe zal dit steeds meer worden verfijnd.
- ◆ **Niet van toepassing (1.680):** meldingen zonder van toepassing zijnde sector, bijvoorbeeld: domiciliefraude, fraude kinderbijslag, verhuis naar buitenland etc.

Sectoren bij COVID-meldingen

Voor de beschrijving van de sectoren, zie supra.

- ◆ Kleinhandel: 212
- ◆ Dienstverlening: 198
- ◆ Bouw: 147
- ◆ HORECA: 144
- ◆ Groothandel: 132
- ◆ Kappers: 80
- ◆ Transport: 62
- ◆ Garagebedrijven: 46
- ◆ Nagelstudio: 32
- ◆ Schoonheidssalon: 28
- ◆ Schoonmaaksector: 23
- ◆ Prostitutie: 12
- ◆ Land- en tuinbouw: 8
- ◆ Bakkerijen: 7
- ◆ Bejaardentehuis: 7
- ◆ Slagerijen: 5
- ◆ Onderwijs: 3
- ◆ Slachterijen: 3
- ◆ Gehandicaptenzorg: 2
- ◆ Taxi's: 2
- ◆ Carwash: 2
- ◆ Verhuissector: 1
- ◆ Andere: 856
- ◆ Niet van toepassing: 11

Materie COVID-meldingen.

Het formulier “maatregelen coronavirus” werd op 1 april gelanceerd en omvat drie luiken: “welzijn op het werk”, “inbreuken tijdelijke werkloosheid” en “sluiting van niet-essentiële diensten”.

Binnen het eerste luik “welzijn op het werk” is de vraagstelling gericht op de verplichte preventiemaatregelen, waaronder het verplicht telewerk, het verschaffen van informatie door de werkgever, maatregelen op de werkvloer (sanitaire voorzieningen afstand, verluchting, besmetting via gemeenschappelijke materialen) en voorzieningen in het gemeenschappelijk vervoer (afstand, ontsmetting en reiniging van de voertuigen).

Het tweede luik “inbreuken tijdelijke werkloosheid” peilt naar het respecteren van de procedure rond tijdelijke werkloosheid, meer bepaald het retroactief aanvragen van tijdelijke werkloosheid wanneer de werknemer ziek is geworden, het vervangen van de tijdelijk werkloze werknemer door een derde en het verder uitvoeren van opdrachten voor de werkgever tijdens de periode van tijdelijke werkloosheid.

Het laatste luik “sluiting van niet-essentiële diensten” richt zich op de sluiting van de Horecasector en de sluiting van niet-essentiële handelszaken, winkels en/of diensten (tijdens de periodes waarin dit van toepassing was).

De 2.023 ontvangen COVID-meldingen kunnen als volgt worden ingedeeld:

- ◆ Welzijn op het werk:
1.277 meldingen
- ◆ Inbreuken tijdelijke werkloosheid:
564 meldingen
- ◆ Sluiting niet-essentiële diensten:
460 meldingen

Aantal verzendingen aan de diverse inspectiediensten

Na analyse worden de weerhouden meldingen verrijkt aan de hand van de beschikbare databanken en vervolgens aan de bevoegde dienst(en) overgemaakt. Een verzending impliceert geen verplichting tot behandelen van het dossier; de inspectiediensten beschikken zelf over een appreciatierecht. Eenzelfde melding kan aan één of meerdere diensten worden overgemaakt.

De verdeling over de verschillende diensten verloopt als volgt:

- ◆ **Arrondissementscellen (1.530):** niet-dringende meldingen inzake zwartwerk, zwartwerk van voortdurende aard, al dan niet gecombineerd met uitkeringsfraude, eventueel ook sluikwerk wanneer een multidisciplinaire aanpak zich opdringt. De arrondissementscellen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende sociale inspectiediensten, onder voorzitterschap/leiding van de Arbeidsauditeur. De cel heeft als kernopdracht op lokaal niveau de controles op de naleving van de verschillende sociale wetgevingen in verband met de illegale arbeid en de sociale fraude te organiseren en te coördineren. Dringende meldingen zwartwerk worden afwisselend aan TSW, RVA en de RSZ overgemaakt op basis van het principe van

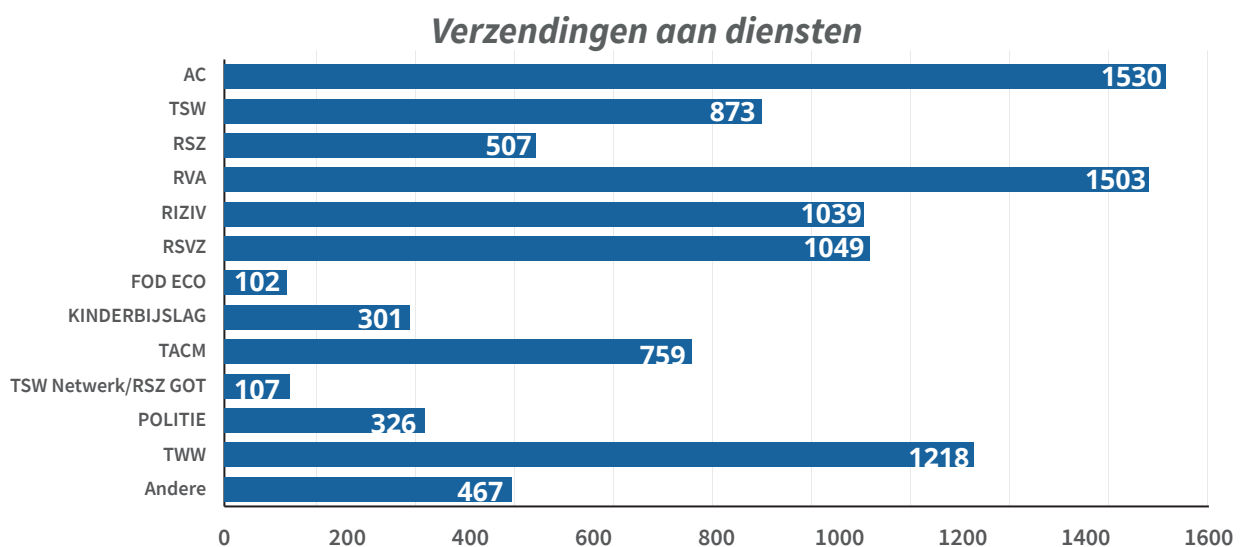
de evenredigheid. Indien de zwartwerker of sluikwerker een uitkering geniet, wordt de melding tevens aan de betrokken instelling (RVA, RIZIV, OCMW,...) verstuurd.

- ◆ **Toezicht op de Sociale Wetten (873):** meldingen loon, arbeidsduur en jaarlijkse vakantie, discriminatie, terbeschikkingstelling, bevoegdheid paritair comité en loonregularisatie illegale werknemer. Dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met RSZ en RVA).
- ◆ **Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (507):** meldingen met betrekking tot schijnzelfstandigen en dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met TSW en RVA), geen/laattijdige DmfA.
- ◆ **Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (1.503):** elke melding met een notie van werkloosheidsuitkeringen (tijdelijk/volledig/integratie-uitkering), onderbrekingsuitkeringen, SWT, niet afgeven van of niet correct invullen van C4, jeugdvakantie, misbruik van het systeem van tijdelijke werkloosheid etc. Dringende meldingen zwartwerk (afwisselend met RSZ en TSW).
 - **COVID:** inbreuken rond het systeem van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona.

- ◆ **Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (1.039):** meldingen met betrekking tot ziekte- en invaliditeitsuitkeringen, het niet vervolledigen van het inlichtingenblad uitkeringen door de werkgever, etc.
- ◆ **Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (1.087):** sluikwerk, al dan niet in combinatie met een uitkering, schijnwerknemers, gedetacheerde zelfstandigen
 - **COVID:** uitkeringen van het Overbruggingsrecht: het ‘dubbel crisis-overbruggingsrecht, het ‘crisis-overbruggingsrecht-omzetsdaling’ of het ‘crisis-overbruggingsrecht-quarantaine/zorg kind’.
- ◆ **Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën (759):** sluikwerk, niet-aangegeven inkomsten, aankopen in het zwart, geen facturen opstellen, etc.
- ◆ **Kinderbijslag (301):** Sinds de overheveling van de bevoegdheden naar de deelstaten worden de geanonimiseerde meldingen van kinderbijslagfraude verstuurd naar de bevoegde regionale instellingen, bvb. iemand ontvangt mogelijk onrechtmatig een verhoogde kinderbijslag
- ◆ **Algemene Directie Economische Inspectie (102):** sluikwerk met notie van elementen zichtbaar vanaf de openbare weg en/ of reclame-activiteiten, openingsuren, gegevens in KBO onjuist, sperperiode, etc.
 - **COVID:** inbreuken rond de sluiting van bepaalde niet-essentiële contactberoepen.
- ◆ **TSW Netwerk/RSZ Team Grensoverschrijdende Tewerkstelling (GOT) (107):** meldingen met betrekking tot buitenlandse ondernemingen en grensoverschrijdende sociale fraude (geen A1, Belgische minimumlonen niet gerespecteerd, uitvlagging,...): RSZ GOT en TSW netwerk
- ◆ **Toezicht Welzijn op het Werk (1.218 – COVID):** meldingen omtrent de verplichte preventiemaatregelen op het werk, zoals telewerk, social distancing, persoonlijk veiligheidsmateriaal, etc.
- ◆ **Politie (326 – COVID):** meldingen met betrekking tot de sluiting van niet-essentiële diensten.
- ◆ **Andere (467):** het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), de Politie (niet COVID-gerelateerd), POD Maatschappelijke Integratie, Federale Pensioendienst, Fod Mobiliteit, wooninspectie, regionale inspectiediensten (bvb. dienstencheques, uitzendkantoren) etc. ook: Toezicht Welzijn op het Werk (niet COVID-gerelateerd): melding van werkzaamheden in onveilige,

ongezonde omstandigheden, pesterijen. Het aantal doorgestuurde meldingen correspondeert niet met het aantal geopende dossiers bij de ontvangende inspectiedienst(en),

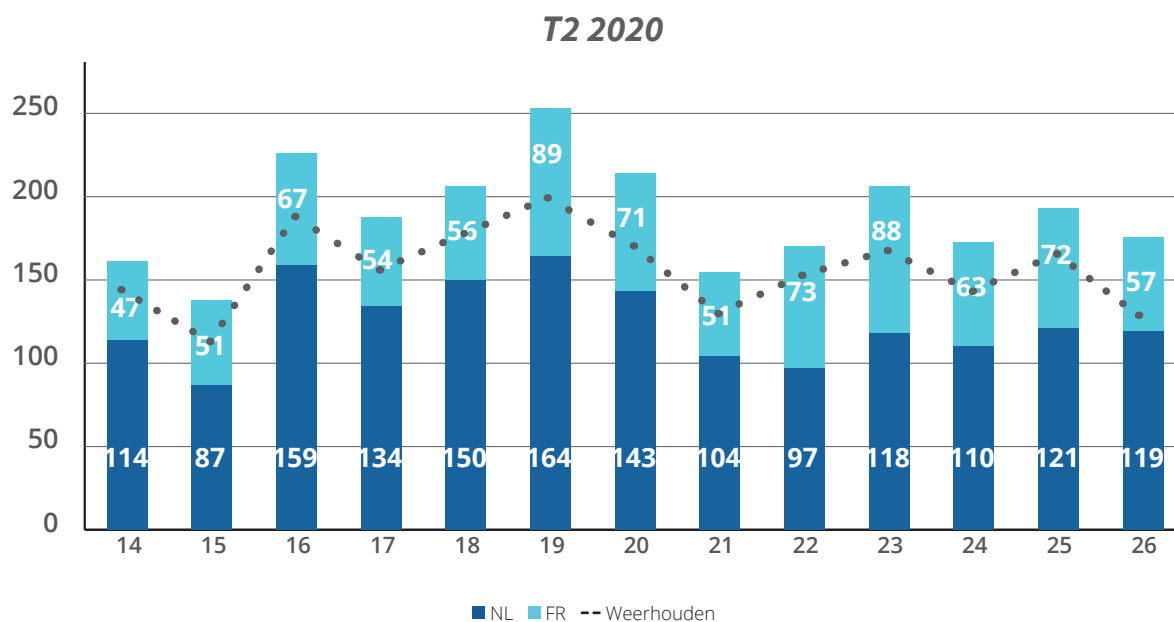
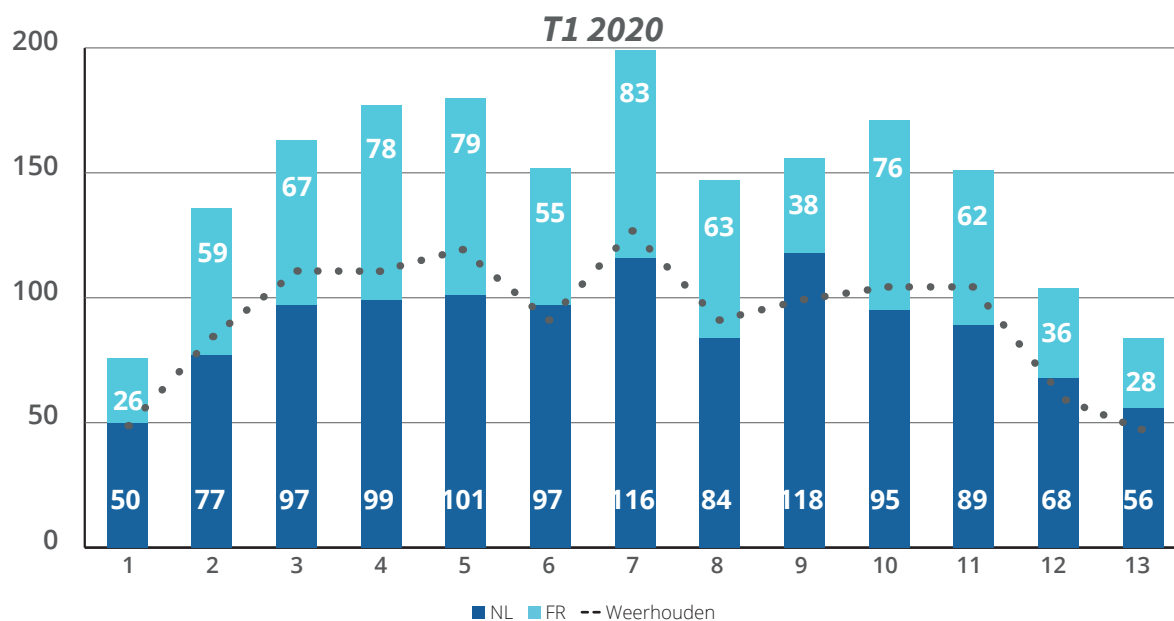
gezien ze deze vooraf aan een eigen analyse onderwerpen.

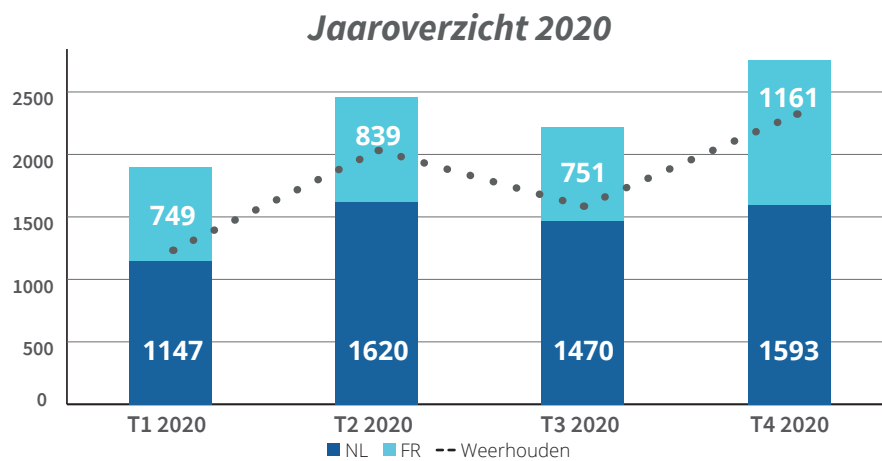
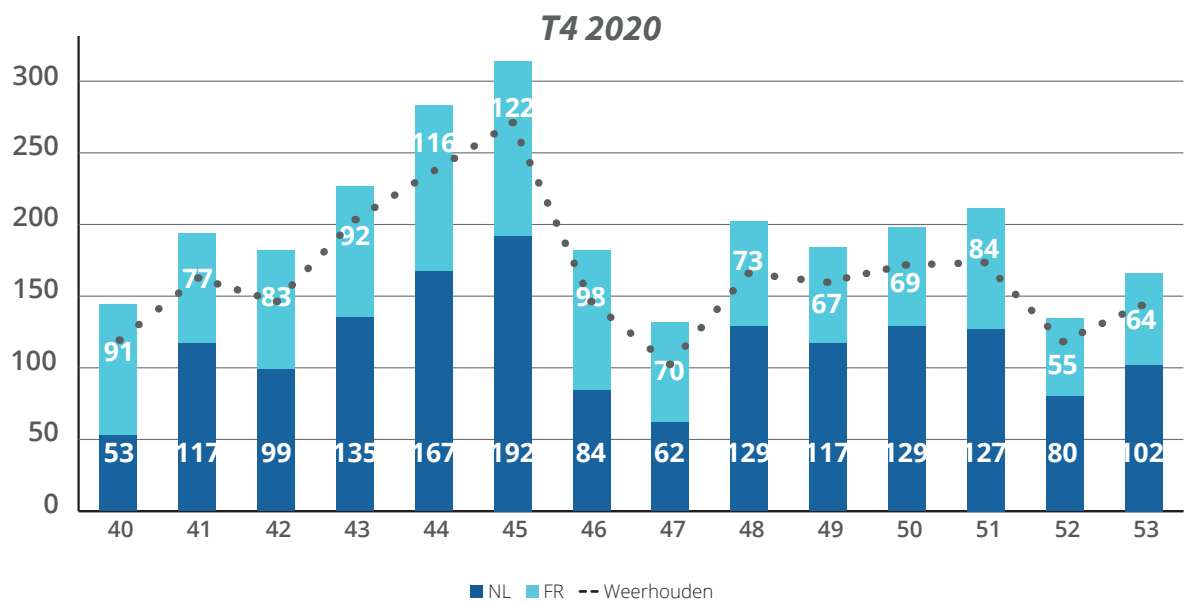
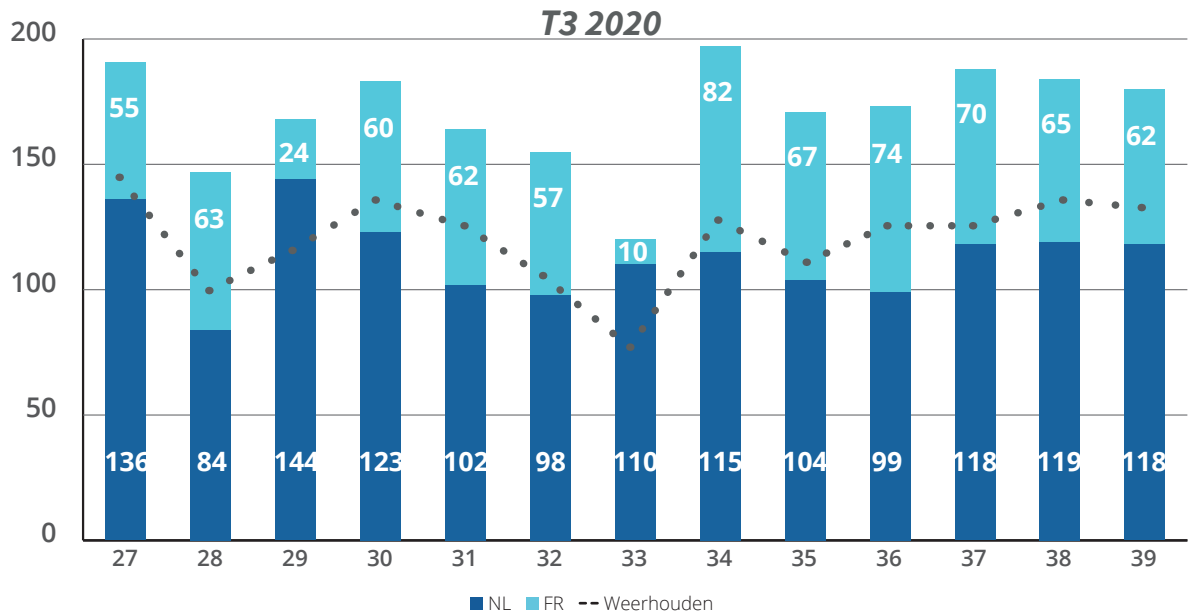

- ◆ TSW Netwerk/RSZ Team
- ◆ Grensoverschrijdende Tewerkstelling (GOT)
- ◆ TACM: Tax Audit & Compliance Management
- ◆ Kinderbijslag: Gewestelijke diensten voor de kinderbijslag
- ◆ FOD ECO: Algemene Directie Economische Inspectie
- ◆ RSVZ: Rijksdienst voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
- ◆ RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
- ◆ RVA: Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening
- ◆ RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
- ◆ TSW: Toezicht op de Sociale Wetten
- ◆ TWW: Toezicht Welzijn op het Werk
- ◆ AC: Arrondissementscellen
- ◆ Andere: POD MI, Pensioendienst, ...

Specifiek voor de COVID-meldingen werden 1.218 meldingen aan TWW overgemaakt, 525 aan de RVA, 356 aan het RSVZ, 326 aan de Politie en 122 meldingen aan TSW.

Weergave ontvangen en weerhouden meldingen per trimester

04 FEEDBACK DOOR DE INSPECTIEDIENSTEN

Omwille van de impact van de COVID-crisis op de werking van de SIOD en de sociale inspectiediensten wijken de (financiële) resultaten in dit jaarverslag bijgevolg af van de voorgaande jaren (zie punt 1 voor meer duiding).

De meerwaarde van het Meldpunt, als instrument in de strijd tegen de sociale fraude, kan enkel worden bepaald aan de hand van de resultaten door de inspectiediensten. Het zijn de sociaal inspecteurs op het terrein, die door hun inzet de onderstaande opbrengsten hebben behaald.

Het MEC verzendt de niet-dringende meldingen zwartwerk naar de Arrondissementscellen, die deze binnen hun gezamenlijke acties inplannen. De betrokken inspectiediensten creëren het dossier binnen het eigen datasysteem. Om de werklast tussen de betrokken

inspectiediensten te verdelen, wijzigt de rol van coördinator per semester op basis van een rotatiesysteem.

Dringende meldingen, meldingen door professionele gebruikers of meldingen met betrekking tot een specifieke materie worden rechtstreeks naar de bevoegde dienst(en) doorgestuurd. De afhandeling gebeurt binnen deze diensten. Het Meldpunt fungeert als een uniek loket en zorgt ervoor dat de meldingen afkomstig van de burger, ondernemingen, gemeenten-en OCMW besturen op een efficiënte manier kunnen behandeld worden door de juiste dienst.

Registratie van de (financiële) resultaten

Het jaarlijks afbakenen van de resultaten kan, gelet op de wijze van registratie door bepaalde diensten, een vertekend beeld geven. Wanneer een dossier in 2019 werd geregistreerd en afgewerkt in 2020, dan worden de resultaten door sommige diensten in het jaar 2019 genoteerd.

Daarom werd eveneens gekozen voor een weergave van de resultaten sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015. Daaruit blijkt duidelijk dat de resultaten hoger liggen dan de optelsom uit de vorige jaarverslagen.

Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

In 2020 heeft TSW bijkomend 624 onderzoeken geopend, waarvan er 348 zonder gevolg werden afgesloten en 276 met gevolg. Dit resulteerde in:

- ◆ € 7.166.665: 592 loonregularisaties voor 7.318 werknemers
 - Hiervan werd € 4.443.054 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt voor het heffen van de socialezekerheidsbijdragen.
- ◆ 155 Pro-Justitia's opgesteld via € 190.456 aan verschuldigde lonen werd gevorderd.
- ◆ 209 waarschuwingen.

Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

In 2020 werden 163 nieuwe onderzoeken geopend en 123 afgehandeld. Dit resulteerde in:

- ◆ 4 waarschuwingen
- ◆ 20 Pro-Justitia's
- ◆ 6 Pro-Justitia's en strafrapporten opgesteld in samenwerking met andere diensten
- ◆ € 218.705,78 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen
 - **Belangrijke opmerking:** door een wijziging van registratie van de financiële resultaten worden de te regulariseren sociale bijdragen vermeld. Dit in tegenstelling tot eerdere jaren waarbij de te onderwerpen brutolonen werden opgegeven.
- ◆ 77 onderzoeken waren in regel

Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)

De RVA heeft in 2020 een totaal van 979 meldingen afgerond, met nog 481 in behandeling. Dit resulteerde in:

- ◆ 534 inopportunity wegens:
 - 26 dubbele meldingen
 - 181: anomalie reeds behandeld
 - 163: geen impact op het werkloosheidsdossier
 - 85: onvoldoende elementen om te behandelen
 - 79: doorgestuurd naar een andere dienst
- ◆ 360 waren conform de werkloosheidsreglementering
- ◆ 85 waren niet-conform:
 - 17 Pro-Justitia's,
 - 14 waarschuwingen
 - € 433.549,54 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen
 - 371 weken schorsing waarbij de gerechtigde werd uitgesloten van de werkloosheidsuitkering.

In 2020 was het voor het MEC nog onmogelijk om zelf de databanken van de RVA te raadplegen en zodoende de meldingen te verifiëren. Bij vermoedens van inbreuken tegen de werkloosheidsreglementering werden deze aan de RVA overgemaakt, die dan zelf het vooronderzoek afrondde. Dit verklaart het hoge aantal meldingen zonder gevolg.

Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)

In de categorie “niet-toegelaten activiteit” (zwart- en sluikwerk) heeft de DAC 585 onderzoeken geopend, waarvan 244 niet-ontvankelijk werden beschouwd:

- ◆ 22: de gerechtigde had toestemming van de adviserend geneesheer om deeltijds te werken
- ◆ 145: de gerechtigde was niet (meer) arbeidsongeschikt
- ◆ 51: onvoldoende elementen
- ◆ 26: andere

Van de 280 reeds behandelde onderzoeken was het resultaat:

- ◆ 193 zonder gevolg
- ◆ 21 waarschuwingen
- ◆ 66 processen-verbaal van vaststelling van inbreuk
- ◆ € 311.651,21 aan teruggevorderde uitkeringen in 49 onderzoeken

Voor wat betreft “domiciliefraude” werden 587 onderzoeken geopend, waarvan 239 als onontvankelijk werden genoteerd:

- ◆ 28: correct officieel adres
- ◆ 78: geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering
- ◆ 32: onvoldoende elementen
- ◆ 54: negatief politieverlag
- ◆ 1: de gerechtigde was reeds overleden
- ◆ 46: andere

Er werden 183 onderzoeken afgesloten, met als resultaat:

- ◆ 137 zonder gevolg
- ◆ € 381.464,60 aan teruggevorderde uitkeringen in 46 onderzoeken

Het RIZIV kon dit jaar geen data omtrent de dagen schorsing opleveren.

Tot op heden beschikt het backoffice van het MEC niet over toegang tot de databanken van het RIZIV. Het MEC kan aan de hand van de codes in de DmfA langdurige arbeidsongeschiktheid bij werknemers detecteren, maar zonder toegang tot de eigen databanken van het RIZIV is er geen volledig sluitende verificatie mogelijk. Dit verklaart het hoge aantal onontvankelijke meldingen.

Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)

De dienst ECL van het RSVZ heeft in 2020 in totaal 575 gewone onderzoeken geopend. Hier werden 515 zonder gevolg afgesloten, wegens:

- ◆ 112: de gerechtigde was (ondertussen) aangesloten als zelfstandige
- ◆ 330: gebrek aan bewijs om de activiteit sociologisch en fiscaal vast te stellen
- ◆ 36: overgemaakt aan andere dienst
- ◆ 4: ander type fraude
- ◆ 2: statuut artiest
- ◆ 3: meermaals geregistreerd
- ◆ 2: identificatie niet mogelijk
- ◆ 26 andere

60 onderzoeken werden met gevolg afgesloten, wat resulteerde in een opbrengst van € 257.957,48 aan te innen sociale zekerheidsbijdragen voor zelfstandigen.

Specifiek voor de COVID-19 meldingen werden 250 onderzoeken geïnitieerd. In totaal werden 10 onderzoeken met gevolg afgesloten met een opbrengst van € 30.980,52.

Tax Audit & Compliance Management (TACM) van de FOD Financiën

Door de COVID-maatregelen en de impact daarvan op de werking van de FOD Financiën liggende financiële resultaten voor 2020 lager dan normaal. De resultaten van de voorbije jaren werden wel geactualiseerd, hetgeen kan worden geraadpleegd onder de globale resultaten (zie infra - globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020).

In totaal werden 765 meldingen behandeld, waarvan 513 zonder gevolg werden geklasseerd, 209 nog steeds in analyse zijn en 43 onderzoeken werden geopend.

Van de 43 geopende onderzoeken werden er reeds 3 afgesloten. Dit heeft geresulteerd in:

- ◆ € 116.914 aan directe belastingen
- ◆ € 802,02 aan BTW

Globaal overzicht financiële resultaten 2020

- ◆ € 7.166.665 aan loonregularisaties waarvan € 4.443.054 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid werd overgemaakt voor het heffen van de socialezekerheidsbijdragen (TSW)
- ◆ € 190.456 aan verschuldigde lonen gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- ◆ € 218.705,78 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen (RSZ)
- ◆ € 433.549,54 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- ◆ 371 weken schorsing waarbij de gerechtigde werd uitgesloten van de werkloosheidsuitkering (RVA) = € 117.577,32 (= 371 x 6 x € 52,82³)
- ◆ € 693.115,81 aan teruggevorderde ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV: niet-toegelaten activiteit en domiciliefraude)
- ◆ € 288.938 aan te innen sociale zekerheidsbijdragen voor zelfstandigen (RSVZ)
- ◆ € 116.914 aan directe belastingen en € 802,02 aan BTW (FOD FIN TACM – belangrijk: zie totaaloverzicht sinds start van het Meldpunt voor een correct beeld)
- ◆ 264 Pro-Justitia's
- ◆ 248 waarschuwingen

Globaal overzicht financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020

Bepaalde onderzoeken hebben een langere doorlooptijd waardoor het niet mogelijk is binnen de grenzen van een jaarverslag een correct beeld te vormen.

Omwille hiervan volgen eveneens de resultaten sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020.

- ◆ € 26.572.179 aan loonregularisaties, waarvan € 16.718.131 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid werd overgemaakt voor het heffen van de socialezekerheidsbijdragen (TSW)
- ◆ € 824.503 aan verschuldigde lonen gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- ◆ € 2.259.603 aan geregulariseerde brutolonen waarop socialezekerheidsbijdragen moeten worden verrekend en € 2.729.925,44 aan te regulariseren socialezekerheidsbijdragen (RSZ + voormalige Sociale Inspectie). Belangrijk: door een wijziging van registratie van de financiële resultaten worden nu de te regulariseren sociale bijdragen vermeld. Dit in tegenstelling tot de voorgaande jaren, waarbij de te onderwerpen brutolonen werden opgegeven.
- ◆ € 723.914,79 aan te innen socialezekerheidsbijdragen en administratieve geldboeten in de regeling voor zelfstandigen (RSVZ)
- ◆ € 3.911.040,9 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- ◆ 4.855 weken schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA) = € 1.538.647 (= 4.855 x 6 x € 52,82)
- ◆ € 1.933.746,28 aan teruggevorderde ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV: niet-toegelaten activiteit en domiciliefraude)
- ◆ 4.538 dagen schorsing van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) = € 266.925,16 (= 4.538 x € 52,82)
- ◆ Fiscaal: Directe belastingen: € 2.559.809,28 (belastbare basis: € 6.669.046,03) en BTW: € 1.857.394,96 (belastbare basis: € 2.652.217,57) (FOD Financiën)
- ◆ € 975.897 aan opbrengsten uit de administratieve geldboeten, waarvan € 144.254 met uitstel

05 DIRECTIE VAN DE ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

De administratieve geldboete⁴

In het Sociaal Strafwetboek worden de sociale inbreuken in vier niveaus ondergebracht, telkens met corresponderende strafrechtelijke of administratieve gevolgen.

Een administratieve geldboete wordt in principe aan de werkgever (vennootschap, zelfstandige ...) opgelegd. In bepaalde gevallen, zoals bij het verhinderen van toezicht of bij inbreuken door sociaal verzekerden, kan ook aan andere personen dan de werkgever een administratieve boete worden toegekend.

Procedure

Wanneer een sociaal inspecteur beslist een Proces-verbaal op te stellen, maakt hij dit eveneens aan de bevoegde arbeidsauditeur over. De arbeidsauditeur kan beslissen om gerechtelijk te vervolgen, waarop de zaak bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt.

Beslist de arbeidsauditeur echter om niet gerechtelijk te vervolgen, dan wordt het dossier aan de Directie van de Administratieve Geldboeten overgemaakt. Een administratieve geldboete en een strafrechtelijke geldboete kunnen niet tegelijk voor dezelfde inbreuk worden opgelegd.

De Directie biedt de betrokken werkgever de gelegenheid om zijn verweermiddelen in te dienen.

In het geval dat de Directie van de Administratieve Geldboeten de inbreuk bewezen acht, wordt een administratieve geldboete opgelegd. Zo niet, wordt de inbreuk zonder gevolg gelaten. De werkgever wordt respectievelijk via aangetekende of gewone brief op de hoogte gebracht. Hij kan via de arbeidsrechtbank in beroep gaan tegen deze beslissing.

In principe dient de administratieve geldboete worden betaald binnen een termijn van 3 maanden na de kennisgeving ervan. Bij betalingsmoeilijkheden kan dit via een afbetalingsplan worden gespreid over een periode van maximaal 1 jaar.

De RVA en het RIZIV passen hun eigen administratieve sancties toe (bv. schorsing van de uitkeringen).

⁴ <https://www.siod.belgie.be/nl/sociale-fraude/sancties>

Sanctieniveaus en bedragen

Niet-exhaustieve lijst met voorbeelden van inbreuken per sanctieniveau:

Sanctieniveau 1	Niet opnemen bepaalde elementen in het arbeidsreglement, verstrekken van onjuiste gegevens inzake het tijdskrediet en loopbaanonderbreking ...
Sanctieniveau 2	Niet of te laat uitbetalen van verschuldigd loon, niet uitreiken van maaltijdcheques, niet naleven verplichtingen mechanisme van de hoofdelijke aansprakelijkheid ...
Sanctieniveau 3	Niet bekendmaken van uurroosters van deeltijdse werknemers, niet aangaan van een arbeidsongevallenverzekering, niet registreren van arbeidsprestaties in kader van flexi jobs, niet opmaken van de individuele rekening ...
Sanctieniveau 4	Geen of laattijdige DIMONA-aangifte, tewerkstelling van illegalen, verhinderen van toezicht ...

Het bedrag van de strafrechtelijke en administratieve geldboeten na de toepassing van de opdecimen⁵:

Sanctieniveau	Strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf	Administratieve geldboete
Sanctieniveau 1	-	van € 80 tot € 800
Sanctieniveau 2	Van € 400 tot € 4.000	van € 200 tot € 2.000
Sanctieniveau 3	van € 800 tot € 8.000	van € 400 tot € 4.000
Sanctieniveau 4	van € 4.800 tot € 48.000 en/of een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar	van € 2.400 tot € 24.000

Bij bepaalde inbreuken (bv. het niet indienen van de DIMONA-aangifte, tewerkstelling van illegalen, deeltijdse arbeid, etc) wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal werknemers (begrensd tot maximaal 100) waarop de inbreuk betrekking heeft.

Er kunnen verzachtende omstandigheden worden ingeroepen, waarbij een geldboete onder het minimumbedrag kan worden opgelegd, zij het nooit lager dan 40% van dit minimumbedrag. In bepaalde omstandigheden kan ook uitstel worden verleend of, in het geval van herhaling binnen het jaar, een verdubbeling van de straf.

⁵ Programmawet van 25/12/2016 (B.S. 29/12/2016): aanpassing opdecimen tot 70 in plaats van 50. Hierdoor dient men de geldboeten met ingang van 01/01/2017 te vermenigvuldigen met 8 in plaats van 6.

Resultaten TSW en RSZ

De ePV's, opgesteld door inspecteurs van TSW en de RSZ op basis van een melding MEC, werden opgevraagd voor de periode van 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2020.

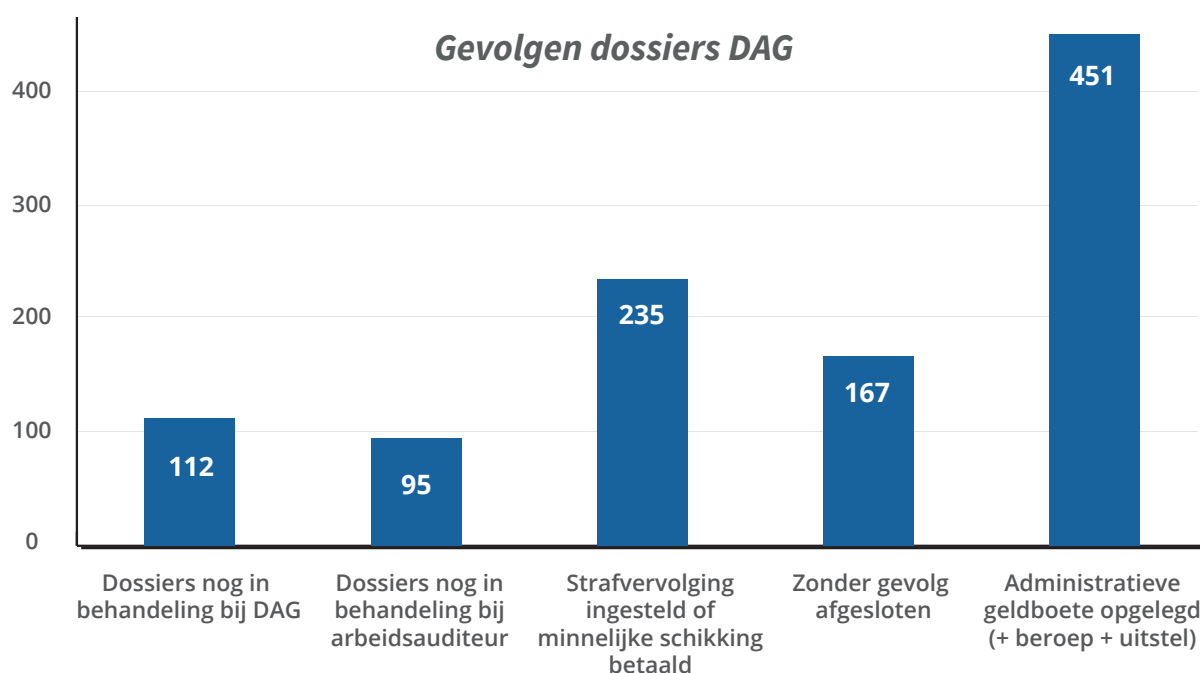
Het RSVZ kon geen gegevens aanleveren en het RIZIV en de RVA passen hun eigen administratieve sancties toe (bv: dagen/ weken schorsing van de uitkeringen).

Een Pro-Justitia wordt opgesteld wanneer er geen andere mogelijkheden zijn het dossier in regel te brengen, zoals bijvoorbeeld een regularisatie, waarschuwing, In het geval van meerdere inbreuken tegen eenzelfde werkgever wordt dit door de DAG tot één dossier herleid.

Voor de 1.060 dossiers gaf dit het volgende resultaat:

- ◆ 112 dossiers zijn nog in behandeling
- ◆ 95 dossiers zijn nog in behandeling bij de Arbeidsauditeur
- ◆ 235 dossiers zonder gevolg afgesloten
- ◆ 167 dossiers waarbij een strafrechtelijke vervolging werd ingesteld of een minnelijke schikking betaald
- ◆ 451 dossiers waarbij een administratieve boete werd opgelegd

In de 451 gevallen waarbij een administratieve boete werd opgelegd, resulteerde dit in een totaal van € 975.897 aan administratieve geldboeten, waarvan € 144.254 met uitstel.

06 VERDERE EVOLUTIE

Ontwikkeling backoffice systeem gestart in 2021

In april 2021 startten de ontwikkelingen aan het backoffice systeem. Dit systeem zal het werk van de inspecteurs bij het Meldpunt aanzienlijk efficiënter maken. Het behandelen en verrijken van de ontvangen meldingen, het onmiddellijk toewijzen aan de bevoegde inspectiedienst(en), het

optimaliseren van de traceerbaarheid van de resultaten, uitgebreide statistische mogelijkheden, etc. Dit binnen de beveiligde omgeving van de Portalsite van de Sociale Zekerheid en met beperkte ontwikkelingskosten bij de ontvangende diensten.

Optimalisatie gegevensuitwisseling met het SIOD kenniscentrum

Voor de verdere uitbouw van het Meldpunt als strategische partner binnen de SIOD zal de gegevensuitwisseling omtrent de detectie van nieuwe trends en fraudefenomenen verder op punt worden gesteld. Binnen het kenniscentrum zal deze input nog worden aangewend voor fraudefenomeenfiches, guidelines, etc om de werking van de sociale inspectiediensten te verbeteren. Bovendien zal dit een input vormen voor de opstelling van het actieplan SIOD.

MELDPUNT VOOR EEN EERLIJKE CONCURRENTIE 2020

Verantwoordelijke uitgever:

Bart Stalpaert

Directeur Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD)

Ernest Blerotstraat 1 – 1070 Brussel

info@siod.belgie.be

www.siod.belgie.be